

ÉLMÉNYBESZÁMOLÓ - ÚTINAPLÓ

Pályázat kódja:	HAT-KP-1-2022/1-001165
Pályázat megnevezése:	„Vár állott...”, és most sem kőhalom; Nyugat felvidéki vartúra
Megvalósítás időpontja:	2023. május 30. – 2023. június 02.
Intézmény neve:	Deák Téri Általános Iskola, Sopron
Résztevő diákok száma:	40 fő

A megvalósult program leírása:

A Felvidék műemlékekben, várakban és kastélyokban talán leggazdagabb tájain kirándultunk. Megismerkedtünk a zoboraljai, szórványlétbe szorult magyarság hagyományainak, kultúrájának utolsó őrzőivel. Felkerestük a komoly múltra visszatekintő városokat, amelyek igen jelentős szerepet játszottak hazánk iparosodásának, polgári fejlődésének előmozdításában. Célunk az volt, hogy kapcsolatot teremtsünk az érintett tájegységek magyarságával és erősítsük egymásban az együvé tartozás érzését.

1. nap: 2023. május 30.

Sopronból indultunk a kora reggeli órákban. Először Dévénybe (Devín) látogattunk, ahol a Duna és Morva összefolyása hajdan a Magyar Királyság nyugati kapuját jelentette. A vár alatt felkerestük a Milleniumi emlékmű megmaradt tábláját, az apácatorony alatt pedig felidézttük az azt övező legendát. Következő állomásunk Pozsony (Bratislava) volt, ahol megismerkedtünk az egykori magyar fővárossal. Felkerestük Szent Erzsébet egész alakos szobrát. A várból lesétáltunk a koronázó Szent Márton székesegyházba. Felkerestük a klarisszák impozáns gótikus templomát, az egykori alsó- és felsőház épületét, megismerkedtünk az egyes főúri paloták történetével, a város legendáival. Az ezt követő egy óras szabadprogramban a belvárosban barangoltunk. Következő úticélunk a Kis-Kárpátok alatt megbúvó Szentgyörgy (Svaty Jur). A városkában nyílt meg a történelmi Magyarország első lóvasút-pályája, amely a települést kötötte össze Pozsonnyal. Az óváros a kitelepített német lakosság középkori, takaros polgárházaival büszkélkedhet. Ízelítőt kaptunk a gótika világából a Szentgyörgyi templommal, mely a Bazini és Szentgyörgyi grófok temetkezőhelye volt. A piarista kolostor oldalán látható napóra a szőlőművelő vidék szimbólumait ábrázolja. Az ősi Szentgyörgyi és Bazini grófi család által birtokolt város felett magasodnak Fehérkő várának maradványai, melyhez izgalmas gyalogtúrát tettünk a festői város felett, erdei ösvényen. A mindennapos testnevelés órák nem mindenkinél hagytak maradandó nyomot, azonban végül

mindenki sikeresen teljesítette a távot. A szintkülönbség 90 m, a teljes táv összesen 4 km a menetidő pedig kb. 2 óra volt. A késő délutáni órákban értünk a szállásra, amely Alsóbodokon (Dolné Obdokovce) található. A Paulisz Rancs minden igényt kielégítő szállásnak bizonyult, a diákok elégedetten vették birtokba a szobákat. Este a másnapi előadások anyagát finomították a résztvevők. (1. nap: 354 km)

2. nap: 2023. május 31.

A viszonylag nyugalmas éjszaka után bőséges reggeli várt minket. Vendéglátóink nagyon kedvesek voltak, kitétek magukért. A tartalmas eseménysorozat egyik legfelemelőbb eleme a nagycétényi (Velky Cetin) magyar iskola meglátogatása volt. A diákok bemutatták egymásnak településüket, iskolájukat. Különösen megható volt a házigazda kultúrműsora, ahol elhangzott Radnóti: Nem tudhatom című verse, valamint a helyi énekkar is kedveskedett az anyaországi gyerekeknek. A látogatók átadták ajándékaikat, majd kötetlen beszélgetéssel folytatódott a program. A délelőtti lezárásaként a cétényi és a soproni gyerekek egy focimérkőzéssel koronázták meg a vizitálást, ahol ugyan a hazaiak egy parázs hangulatú, de sportszerű meccsen 5:4 arányban győztek, de az eredmény itt most háttérbe szorult. A magyar győzelem borítékolható volt. Köszönjük a meghívást Bartos Boglárka igazgatónőnek és kollégáinak. Méltóképpen emlékeztünk meg a nemzeti összetartozásról zoboraljaiak, soproniak egyaránt. A következő állomásunk Cseszte (Castá) település volt. A Vöröskői vár a Kárpát-medence egyik legszebb, legépebben megmaradt és berendezett várkastélya, mely a gróf Pálffy családé volt több mint 300 éven át. A vár gazdagon díszített kültere és beltere miatt gyakran volt helyszíne filmforgatásoknak. Itt forgatták a Fantagirot, Sárkányszív és Cinka Panna című alkotásokat. Megismertük a vár keletkezésével kapcsolatos mondát is. A késő délutáni órákban érkezünk Nyitrára (Nitra). A város és a Püspökvár hajdan legfontosabb fejedelmi központjaink egyike volt. Történelmileg és építészeti szempontból három templomból áll, és a nyitrai várkomplexum része. A múzeumba sajnos nem sikerült bejutnunk, annak tatarozása miatt. Rákóczi idejében itt telepedett le a piarista rend, akik máig működő gimnáziumot, templomot és kolostort alapítottak. A városban hunyt el Esze Tamás, a fejedelem brigadérosa. A zsérei programot sajnos le kellett mondanunk, mert a délelőtti nagycétényi iskolalátogatás hosszabbra nyúlt, mint terveztük. Este vacsora után a szállásunk területén található Esterházy János emlékmúzeumot tekintettük meg. Csámpai Ottó a múzeum mindenese, a szellemi hagyaték egyik örököse lebilincselő előadásával mély nyomokat hagyott bennünk. Esterházy Jánosról viszonylag keveset hallottunk az anyaországban. A Vas-Turul előtt lévő Emlékmúzeum tárlatának megtekintését néhány filmbejátszás előzte meg. Szó volt többek között a boldoggá avatás előkészületeiről is. A dombtetőre felérve felkerestük az Esterházy János hamvait magában foglaló sziklabarlangot, majd elhelyeztük koszorúnkat és leróttuk kegyeletünket a mártírhalált halt miniszter előtt, akinek hamvait 2017-ben szállították haza szülőföldjére. A zoboraljai szórványmagarság legjelentősebb politikusa élete ugyan tragikus véget ért, azonban az utókor politikusai számára példaképpül szolgálhat hitvallása, önfeláldozása. Este vacsora után a helyi fiatalokkal volt némi összetűzése a soproniaknak, azonban a konfliktust hamar sikerült elsimítani. (2. nap: 195 km)

3. nap: 2023. június 1.

Elbúcsúztunk Alsóbodoktól. Indultunk tovább felfedezni Nagytapolcsány (Topol'cany) várát. A Vág menti hegyvonulatok gyönyörű vára ez, ami stratégiailag a középkorban fontos, megkerülhetetlen várnak számított. Romjai közvetlenül Kővárhely (Podhradie) község felett tornyosulnak 525 m tengerszint feletti magasságban. A vár a 13.–14. század fordulóján épülhetett a Csák nemzetség birtokán. Idegenvezetőnk elemében volt. Katonaember lévén izgatottan magyarázta az egyes ostromok végkimenetelét, a hadicseleket. Bajmóc (Bojnice) vára egy valóságos történelmi táblója a magyar történelemnek. A Pálffyak kezében lévő kastélyban Rákóczi Ferenc portréját is láthattuk. A vár nemcsak kívülről mesés, de belső berendezéseit, kialakítását is érintetlenül őrizte meg évszázadokon át. A középkori lovagvár Mátyás király országgyűléseinek is helyszíne volt, kedvenc hársfája a mai napig a vár bejáratával szemben áll. A belépésnél történt egy kis affér. Megvásároltuk a 40 diákjegyet és a 4 kísérő pedagógus belépőjét. Idegenvezetőnk elmondta, hogy megegyeztek abban, hogy ő térítésmentesen mehet be a kastélyba, amiről mindenki tudott, csak az ajtónálló hölgy nem. Sajnos ő a szlovákon kívül nem beszélt más nyelvet, végül az egyik pedagógus – aki már volt régebben a kastélyban – városnézéssel ütötte el a mintegy másfél órás programot. Egy forgalmi dugóval tarkított másfél órás út után Körmöcbányára (Kremnica) érkeztünk. Aki meg szeretné ismerni a körmöci pénzverés és az érmekészítés világát, annak mindenképp fel kell keresnie az 1890-ben alapított, páratlan gyűjteménnyel rendelkező Pénz és érmemúzeumot, ahol saját magunk is kipróbálhattuk a pénzverés művészetét. Egy bő félórás szabadprogram lehangoló látványt nyújtott a városról. A város központját jelentő teret elhagyva elhanyagolt épületeket láttunk, ami azért is siralmas, mert hajdan ez a hely volt az akkori világ egyik legfontosabb pénzverő centruma. A körmöcbányai pénzverde a középkor után is a történelmi Magyarország legjelentősebb pénzverdéje volt, majd 1918 után Csehszlovákia, illetve Szlovákia egyetlen pénzverdéje. A pénzverde már csaknem 700 éve működik, már Mátyás korában is itt verték a híres körmöci aranyat. A szállást az esti órákban foglaltuk el Selmecebányán (Banska Stiavnica). A vacsoránkat a Monarchia étteremben fogyasztottuk el, ahol valóban egy XIX. század végi békebeli hangulat fogadott. A falakon hajdani fotók emlékeztettek az egykori Közép-Európai birodalomra. *(3. nap: 234 km)*

4. nap: 2023. június 2.

Az UNESCO Világörökség részét képező Selmecebánya városközpontját látogattuk meg. Sajnos a legszembetűnőbbek a tavaszi tűzvész maradványai voltak, ahol értékes műemlék épületek váltak a tűz martalékává. A Szentháromság-térre igyekezve elsétáltunk a Szent Katalin templom, és a Bányabíróház mellett, majd felkerestük Petőfi Sándor emléktábláját az evangélikus líceum épületén. Felkapaszkodtunk a Kálváriához, ahonnan gyönyörködhettünk a város pompás panorámájában. A programba végül beiktattuk az óváros múzeumát, amit szintén kár lett volna kihagyni. A kiállítási tárgyak állagmegóvása ugyan hogy még kívánnivalót maga után, de így is hasznos élményekkel lettünk gazdagabbak. Utolsó állomásunk Besztercebánya (Banska Bystrica) a bányavárosok egyik legjelentősebbike, ahol kifejezetten rézércet bányásztak. Tettünk egy sétát a Mátyás által felvirágoztatott városban. Végül felelevenítettük Mikszáth: Szent Péter esernyője művének helyszíneit. A hosszú visszaút végén a késő délutáni órákban érkeztünk haza. Fáradtan, de élményekkel gazdagon meséltük egymásnak az elmúlt négy nap történéseit. *(4. nap: 429 km)*

BETHLEN GÁBOR
Alap

HATÁRTALANUL!

MEGVALÓSULT
A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

Fotódokumentáció:

